НАРЕДБА № Н-1 от 9.03.2023 г. за признаване на организациите за защита правата на пациентите за представителни организации

Издадена от министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 24 от 17.03.2023 г., **попр., бр. 58 от 7.07.2023 г.**

Раздел I
Общи положения

Чл. 1. (1) С наредбата се определят редът и критериите за признаване на организациите за защита правата на пациентите за представителни организации по смисъла на чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето.
(2) С наредбата се определя и редът за установяване на представителността на организациите на всеки три години след признаването им за представителни, както и редът за извършване на проверки за съответствие на представителните организации с условията по чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето и с критериите и изискванията на тази наредба.

Чл. 2. Организациите за защита правата на пациентите са сдружения с нестопанска цел, определени за осъществяване на обществено полезна дейност, вписани в регистъра за юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието.

Раздел II
Ред и критерии за признаване на организациите за защита правата на пациентите за представителни организации

Чл. 3. За да бъдат признати за представителни организации по смисъла на чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето, организациите за защита правата на пациентите трябва да отговарят на следните критерии:
1. да бъдат вписани в регистъра за юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, като юридически лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на обществено полезна дейност съгласно чл. 2, ал. 2 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
2. да не са с "временно спрян статут в обществена полза" по смисъла на чл. 44а от Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
3. да имат определени в устава цели и задачи с национално значение във връзка със защита правата и интересите на всички пациенти без оглед на конкретни заболявания, диагнози и страдания;
4. да имат областни структури във всички административни области на страната.

Чл. 4. (1) Организациите за защита правата на пациентите, които кандидатстват за признаване за представителни организации по смисъла на чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето, подават до министъра на здравеопазването заявление, в което се посочва единният

идентификационен код (ЕИК) на юридическото лице с нестопанска цел. Към заявлението се прилагат следните документи:
1. актуален устав и решение за приемането му;
2. декларации от членовете на управителните органи на организацията, че не са служители в държавни органи, органи на местното самоуправление и местната администрация, служители на Националната здравноосигурителна каса, районните здравноосигурителни каси и техните поделения, изпълнители на медицинска помощ по смисъла на чл. 58 от Закона за здравното осигуряване, членове на управителни и контролни органи на производители, вносители и търговци на лекарствени продукти и медицински изделия;
3. списък на учредителите, който съдържа трите имена, ЕГН, постоянен адрес на физическите лица - учредители, както и наименование, адрес по седалище на управление и представители на учредителите - юридически лица;
4. списък на членовете на организацията - физически и юридически лица, който съдържа данните по т. 3;
5. списък на областните структури с посочени адреси, в т. ч. и електронни адреси, телефони за контакт, приемно време и имена на представителите на организацията на територията на всяка административна област на страната;
6. декларации от лицата по т. 5 за съгласието им да бъдат представители на организацията на областно ниво;
7. справка за актуална интернет страница на организацията, съдържаща подробна информация за нейното създаване, управителния орган, членовете, дейността, структурите, адреси, телефони и електронни адреси на седалището и на областните структури.
(2) Документите по ал. 1, т. 1, 2 и 6 се подават в оригинал или нотариално заверени копия. Документите по т. 3 - 5 и 7 се подписват от лицата, които представляват организацията.

Чл. 5. (1) Министърът на здравеопазването определя със заповед:
1. комисия за разглеждане на документите по чл. 4, ал. 1;
2. комисия за проверка на място.
(2) Комисията по ал. 1, т. 1 включва в състава си експерти от Министерството на здравеопазването и от Националната здравноосигурителна каса.
(3) Комисията по ал. 1, т. 2 включва в състава си част от членовете на комисията по ал. 1, т. 1 по преценка на министъра на здравеопазването и представители на регионалните здравни инспекции (РЗИ).
(4) В заповедта по ал. 1, т. 1 се определят правилата за работа на комисията. В заповедта по ал. 1, т. 2 се определят предметът на проверката, времето и начинът за провеждането й.
(5) При извършване на проверките по документи и проверките на място организациите, както и техните областни структури са длъжни да съдействат на длъжностните лица и да предоставят изискуемите по тази наредба документи по време на проверката на място или в определения срок от поискването им.

Чл. 6. (1) Когато комисията за разглеждане на документи установи несъответствия или непълноти в представената документация по чл. 4, ал. 1, министърът на здравеопазването или оправомощено от него длъжностно лице уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им, който не може да бъде по-дълъг от 5 дни.
(2) Министърът на здравеопазването или оправомощено от него длъжностно лице може да изисква само веднъж отстраняване на несъответствия или непълноти в представената документация.
(3) За резултатите от проверката по документи председателят на комисията по чл. 5, ал. 1, т. 1 представя доклад до министъра на здравеопазването с предложение:
1. да определи комисия за проверка на място;
2. да издаде мотивиран отказ за признаване на организация за защита правата на пациентите за представителна по смисъла на чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето, когато организацията не

отстрани установените несъответствия и непълноти в представената документация в срока по ал. 1.
(4) Отказът на министъра по ал. 3, т. 2 подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 7. (1) (Попр. – ДВ, бр. 58 от 2023 г.) Комисията за проверка на място извършва проверки в седалището на организацията и в нейни областни структури с цел установяване на обстоятелствата, посочени в представените от организацията документи и информация. Обхватът на проверката задължително включва проверка на място в обявените от организацията областни структури на съответствието на адреса, телефона, електронния адрес, приемното време и лицето, което представлява организацията на областно ниво, с посочените в документите по чл. 4, ал. 1.
(2) При установени от комисията по ал. 1 в хода на проверката на място несъответствия с изискванията на тази наредба министърът на здравеопазването или оправомощено от него длъжностно лице уведомява заявителя и определя срок за отстраняването им, който не може да бъде по-дълъг от 5 дни.
(3) Министърът на здравеопазването или оправомощено от него длъжностно лице може да изисква само веднъж отстраняване на несъответствия с изискванията на тази наредба.
(4) След изтичане на срока по ал. 2 комисията по ал. 1 извършва нова проверка на място за отстраняване на констатираните при първата проверка несъответствия с изискванията на наредбата и представя обобщен доклад до председателя на комисията, определена със заповедта по чл. 5, ал. 1, т. 1, за резултатите от проверките на областните структури.

Чл. 8. (1) Председателят на комисията по чл. 5, ал. 1, т. 1 представя доклад до министъра на здравеопазването с предложение:
1. да признае организацията за представителна по смисъла на чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето;
2. да издаде мотивиран отказ за признаване на организация за защита правата на пациентите за представителна по смисъла на чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето, когато организацията не отстрани установените несъответствия с изискванията на наредбата в срока по чл. 7, ал. 2.
(2) Министърът на здравеопазването издава заповед за признаване на организация за защита правата на пациентите за представителна по смисъла на чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето в срок 14 дни от подаване на заявлението по чл. 4, ал. 1. В случаите по чл. 6, ал. 1 и чл. 7, ал. 2 срокът спира да тече.
(3) Отказът на министъра по ал. 1, т. 2 подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 9. (1) При закриване на единствена областна структура в съответната административна област на страната организацията е длъжна в 5-дневен срок да уведоми министъра на здравеопазването за създаването на нова такава в областта и да предостави необходимите информация и документи по чл. 4, ал. 1, т. 5 - 7 за нея в Министерството на здравеопазването при спазване изискванията на чл. 4, ал. 2.
(2) При постъпило уведомяване по ал. 1 същото се разглежда по реда и условията на чл. 5 - 8.

Чл. 10. (1) Признатите за представителни организации за защита правата на пациентите подават заявление до министъра на здравеопазването за установяване на представителността си на всеки три години след признаването им.
(2) Заявлението по ал. 1 се подава в срок до 1 месец преди изтичане на три години от влизане в сила на заповедта по чл. 8, ал. 2 или на последната заповед за установяване на представителността на съответната организация.
(3) Към заявлението по ал. 1 се прилага справка за дейността на всяка областна структура през последните три години, доказваща изпълнението на целта защита на правата и интересите на всички пациенти без оглед на конкретни заболявания, диагнози и страдания, чрез участие в поне една от следните дейности за всяка отчетна година:

1. информиране на компетентните органи за случаи, в които са нарушени правата на пациентите, и активно проследяване на резултатите от извършените проверки и предприетите мерки;
2. участие в работата на консултативни органи, комисии и работни групи към органите на Министерството на здравеопазването, НЗОК или други институции в областта на защита правата на пациентите;
3. участие в дейности по реализиране на национални, регионални и общински програми, свързани с правата и интересите на пациентите;
4. участие в различни форуми (конференции, кръгли маси, семинари и други), касаещи правата на пациентите.
(4) Министърът на здравеопазването извършва проверка за съответствието на организацията с условията по чл. 86б, ал. 1 от Закона за здравето и с критериите и изискванията по чл. 3, чл. 4 и ал. 3 и потвърждава представителността на организацията в срок 14 дни от подаване на заявлението по ал. 1 или прави мотивиран отказ.
(5) Проверката по ал. 4 се извършва по реда на чл. 5 - 8. Проверката на изпълнението на дейностите по ал. 3 се извършва от комисията по чл. 5, ал. 1, т. 2.
(6) Отказът на министъра по ал. 4 подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 11. (1) Министерството на здравеопазването обявява на интернет страницата си актуален списък на признатите за представителни организации за защита правата на пациентите, съдържащ информация за седалището и лицата за контакт.
(2) Всяка РЗИ обявява на заглавната си интернет страница актуална информация за областните структури на признатите за представителни организации за защита правата на пациентите, съдържаща адрес, телефон за контакт, електронен адрес и имената на представителя на организацията.

Раздел III
Ред за извършване на проверки

Чл. 12. (1) Министърът на здравеопазването извършва проверки за наличието на критериите за представителност на всяка една от организациите за защита правата на пациентите.
(2) Проверките на признатите за представителни организации за защита правата на пациентите могат да бъдат планови и извънредни.

Чл. 13. (1) Планови проверки са проверките в производството за установяване на представителност по чл. 10.
(2) Извънредните проверки се извършват по преценка на министъра на здравеопазването без предварително уведомяване на съответната организация.

Чл. 14. (1) Извънредните проверки се извършват от комисия от длъжностни лица, определена със заповед на министъра на здравеопазването.
(2) В заповедта по ал. 1 се определят предметът на извънредната проверка и времето за провеждането й.
(3) Извънредните проверки могат да се извършват по документи и/или на място - в обявените от организацията териториални структури и/или седалището й.
(4) При извършване на извънредните проверки организациите са длъжни да предоставят на съответните длъжностни лица актуални документи по чл. 4, ал. 1 в 5-дневен срок от поискването им.

Чл. 15. (1) В зависимост от резултатите от извънредната проверка министърът на здравеопазването може да отнеме представителността, когато:
1. се установи, че организацията е представила документ с невярно съдържание;
2. не се отстранят в срок установени несъответствия.
(2) В случаите по ал. 1 министърът на здравеопазването отнема представителността на организацията с мотивирана заповед, която може да се оспорва пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба "областна структура" е място или офис на организацията, обозначено на входа с наименованието на организацията, представител за съответната структура, телефони за контакт и приемното време, през което пациентите могат да се обръщат за съдействие към представителите на съответната организация.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В тригодишен срок от влизане в сила на тази наредба признатите за представителни организации за защита правата на пациентите представят към заявлението по чл. 10, ал. 1 справка за дейността на всяка областна структура през последните три години, доказваща изпълнението на целта защита на правата и интересите на всички пациенти без оглед на конкретни заболявания, диагнози и страдания. Справката се изготвя за всяка година от отчетния период без конкретизация на дейностите по чл. 10, ал. 3.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 86в, ал. 2, 4 и 5 от Закона за здравето и отменя Наредба № 8 от 19.11.2015 г. за признаване на организациите за защита правата на пациентите за представителни организации (обн., ДВ, бр. 93 от 2015 г.; изм. с Решение № 12794 на ВАС на РБ от 2016 г. - бр. 97 от 2016 г.).